

MAKSĀTNESPĒJAS PROCESA RAKSTUROJUMS BEĻĢIJĀ

ŠKURKA J., I. KOLOMEIČUKA
RIGA TECHNICAL UNIVERSITY
DAUGAVPILS, LATVIA

MAKSĀTNESPĒJAS PROCESA RAKSTUROJUMS BEĻĢIJĀ

ŠKURKA J., KOLOMEIČUKA I.

RTU, LATVIA

Anotācija: Piedāvātā darba tēma ir maksātnespējas procesa raksturojums Beļģijā.

Maksātnespējas tēma kopumā ir ļoti būtiska un aktuāla, jo tirgus ekonomikā par neatņemamu uzņēmējdarbības iezīmi tiek uzskatīts risks, kas ir saistīts ar uzņēmuma bankrota iespēju. Risks izplatās ne tikai uz personu vai firmu, kuras cieta zaudējumus savas saimnieciskās darbības rezultātā, bet arī uz personu, kas piešķir tiem līdzekļus tajā vai citā formā.

Potenciālā aizņēmēja iespējamās maksātnespējas pareģojums – ir sens kreditoru sapnis.

Kā jau tika minēts dotais darbs ir veltīts maksātnespējas procesa īpašībām tieši Beļģijā nevis Latvijā. Tas, savukārt, ir saistīts ar to, ka vienmēr ir interesanti un noderīgi iepazīties ar citu valsts likumdošanu, jo ar Latvijas valsts likumdošanu saskarsme ir daudz biežāka.

Galvenais piedāvātā darba **mērķis** ir: dot Beļģijas maksātnespējas procesa raksturojumu.

Darba mērķa sasniegšanai tika izvirzīti šādi **uzdevumi**:

- pamatojoties uz dažādiem literatūras avotiem, dot maksātnespējas definīciju attiecībā uz Beļģiju;
- izpētot daļu no Beļģijas likumdošanas, noskaidrot, kādas ir vissvarīgākās maksātnespējas procedūras un raksturot tās.

Atslēgas vārdi :maksātnespēja, bankrots, mierizlīgums, tiesa, sanācija.

IEVADS

Piedāvātā darba tēma ir maksātnespējas procesa raksturojums Beļģijā.

Maksātnespējas tēma kopumā ir ļoti būtiska un aktuāla, jo tirgus ekonomikā par neatņemamu uzņēmējdarbības iezīmi tiek uzskatīts risks, kas ir saistīts ar uzņēmuma bankrota iespēju. Risks izplatās ne tikai uz personu vai firmu, kuras cieta zaudējumus savas saimnieciskās darbības rezultātā, bet arī uz personu, kas piešķir tiem līdzekļus tajā vai citā formā.

Potenciālā aizņēmēja iespējamās maksātnespējas pareģojums – ir sens kreditoru sapnis.

Tieši tāpēc līdz ar datoru parādīšanos maksātnespēja kļuva par nopietnu statistisku pētījumu priekšmetu.

Uzņēmuma maksātnespējas galvenie cēloņi:

- no saimnieciskām operācijām gūstāmās naudas līdzekļu plūsmas samazināšana sakarā ar to, ka saražotai produkcijai nav noieta;
- zaudējumi no saimnieciskās pamatdarbības;
- aprites līdzekļu trūkums;
- grūtības komerckreditu saņemšanā.

MAKSĀTNESPĒJAS PROCESA RAKSTUROJUMS BEĻĢIJĀ

Maksātnespēja nozīmē to, ka debitors nespēj savam kreditoram atmaksāt savus parādus. Lai nodrošinātu to, ka debitora saistības pret saviem kreditoriem netiek anulētas, pastāv juridiskas procedūras, ar kuru palīdzību kreditors var pilnībā vai daļēji saņemt samaksu. Vissvarīgākās maksātnespējas procedūras ir tiesiska administrēšana, bankrots un mierizlīgums ar kreditoriem.

Beļģijas tiesību sistēmā komersantiem un personām, kas nenodarbojas ar komerciju, ir atšķirīgs regulējums.

Tiesisku administrēšanu drīkst izmantot tikai komersanti, un tikai tos var atzīt par bankrotējušiem. Tiesiskās administrēšanas sākumā nekavējoties tiek veikta maksājumu pagaidu atlikšana uz maksimāli sešu mēnešu ilgi novērošanas laikposmu. Debitors attiecīgi var kļūt daļēji rīcībnespējīgs. Novērtēšanas laikposmā nedrīkst apķīlāt mantu vai uzlikt tai arestu.

Tiesiskās administrēšanas mērķis ir nodrošināt, ka grūtībās nonākušais uzņēmums saņem laicīgu aizsardzību un tādējādi var izvairīties no bankrota. Kamēr notiek tiesiskās administrēšanas procedūra, nepastāv jautājums par likvidācijas uzsākšanu.

Komersants ir bankrota stāvoklī, ja uz to attiecas šādi divi nosacījumi: tas ilgstoši nav veicis maksājumus un nav kredīspējīgs.

Komersantam, kas tuvojas bankrotam, viegli var rasties vēlme rīkoties tā, kā nedrīkstētu. Tāpēc likvidators var pieprasīt darījumus pasludināt par spēkā neesošiem. Tad viņš var atgūt aktīvus, ko bankrotējušī persona ir atdāvinājusi vai pārdevusi par pārāk zemu cenu.

Bankrota procedūras vienīgais mērķis ir likvidēt bankrotējušās personas īpašuma aktīvus kreditoru labā. Bankrotējušais uzņēmums ekonomiskajā un juridiskajā ziņā vairs neeksistē.

Kad bankrota procedūra ir pabeigta, parasti bankrotējušajai personai ir tiesības uz aizsardzību, ja tā ir fiziska persona, nav krimināli sodīta un kā norēķinu persona ir darbojusies ļoti pienācīgi. Aizsardzības sekas ir tādas, ka visi viņa parādi tiek pilnībā dzēsti, un fiziskās personas, kas bez atlīdzības bijušas bankrotējušās personas galvotājas, tiek atbrīvotas no saistībām. Bankrotējušajai personai piešķirtais atbrīvojums, ja tā ir fiziska persona, ir spēkā arī attiecībā uz laulāto draugu, ja viņš vai viņa piekrituši būt par solidāru debitoru.

Mierizlīguma procedūru attiecībā uz personām, kas nenodarbojas ar komerciju, regulē Civilprocesa kodekss. Ikviena fiziska persona, kas dzīvo Beļģijā un nenodarbojas ar komerciju, var pieprasīt mierizlīgumu, ja tā ilglaicīgi nespēj atmaksāt savus parādus un nav paudusi nodomu piemērot maksātnespēju.

DARBA REZULTĀTI UN SECINĀJUMI

Darba gaitā tika izmantota mācību, zinātniskā un interneta literatūra, kas arī ļāva maksimāli iespējami raksturot izvēlēto procesu, ņemot vērā apjoma ierobežojumus.

Darba gaitā bija jāsaņem ar vairākām grūtībām:

nepietiekamais informācijas daudzums latviešu valodā, informācija lielākoties tika sniegta angļu valodā;

apjoma ierobežojumi, kas neļāva plašāk apskatīt izvēlēto tēmu.

Taču, neskatoties uz vairākām grūtībām, kopumā darbu varēt uzskatīt par veiksmīgi paveiktu, jo tika izpildīti visi darba sākumā izvirzīti uzdevumi un kopējais darba mērķis tika sasniegts.

Darba beigās tika izdarīti vairāki secinājumi:

Tiesiskās administrēšanas mērķis ir nodrošināt, ka grūtībās nonākušais uzņēmums saņem laicīgu aizsardzību un tādējādi var izvairīties no bankrota. Kamēr notiek tiesiskās administrēšanas procedūra, nepastāv jautājums par likvidācijas uzsākšanu.

1. Tiesai persona nav nekavējoties jāatzīst par bankrotējušu. Tā var atlikt spriedumu līdz piecpadsmit dienām, lai komersantam vai prokuratūrai dotu laiku pieprasīt tiesisku administrēšanu.

2. Sākot no dienas, kad komerc tiesa pasludina spriedumu par bankrotu, bankrotējušī persona automātiski zaudē visas savu aktīvu pārvaldes tiesības.

3. Bankrota procedūras vienīgais mērķis ir likvidēt bankrotējušās personas īpašuma aktīvus kreditoru labā. Bankrota procedūra ir tikai likvidācijas mehānisms. Bankrotējušais uzņēmums ekonomiskajā un juridiskajā ziņā vairs neeksistē.

4. Bankrotējušajai personai, kam ir tiesības uz aizsardzību, ir iespējams uzsākt jaunu komercdarbību, un tā tiek uzskatīta par rehabilitētu.

LITERATŪRA

1. Beļģijas tiesiskās administrēšanas Likums (1997. gads)
2. Beļģijas Bankrota Likums (1997. gads)
3. Civilkodekss
4. <http://yas.yuna.ru>, 02.04.2007. gads, plkst. 20.00.